THE BRONZE URARTIAN HELMET iN THE GAZiANTEP MUSEUM

Dr. O. AYTUĞ TAŞYÜREK

This helmet was purchased for the Gaziantep Museum in 1973 (lnventory No. 64.3.1973). it does not differ significantly from other Urartian helmets which have been published (Fig. 1) (pl. 1)1.

The four most famous examples of Urartian helmets, known as king's helmets, were found in Karmir Blur[2]. in addition to the Karmir Blur helmets, a fifth helmet, which is now in the British Museum, was found in Van[3]. A sixth one was found in Çavuştepe by Professor Dr. Afif Erzen during the 1971 excava- tion season [4]. These six helmets are the only examples of this type known. •

The helmet which is now in the Gaziantep Museum is quite worn and does not bear any inscription. in the center of the front of the helmet a life-tree is ins- cribed in a cartouche. There are two female figures on each side of the life-tree facing it [5]. On both the right and left sides of the helmet beside the female figures are four mythological creatures which have the heads of lions and the bodies of sna- kes [6]. The snake bodies are curved so that the lion heads are facing downward. Also on both sides of the helmet and next to the mythological creatures Urar- tian warriors and cavalrymen are depic- ted. They are wearing helmets and are pictured as going to battle with their chariots or on horseback. Each chariot is pulled by a pair of ornamented horses. The cavelrymen are side by side in pairs. All figures are shown moving toward the center.

The figures, which were worked in a relief technique, are similar to those on the helmets from Karmir Blur [7]. This is particularly true of the helmet of Sarduri il [8]. Therefore, the helmet in the Gaziantep Museum can be dated to the middle of the VIII century BC.

---

[1] It is with great pleasure that I thank Mr. Hik- met Gürçay, General Director of Antiquities and Museums, who gave me permission to work on this belmet and to publish it, and Mr. H. Candemir. Assis- 1ant Director of the Gaziantep Museum, who was largely responsible for bringing the belmet to tbe museum.

[8] S. Lloyd, *Early Highlloud Peoples of Anato/ia,* (1967), Fig. 122.

[3] *Ibid,* Fig. J 23.

' The helmet found in Çavuştepe has not been published and is stili in the laboratory of the Istanbul Archaeological Museums for cleaning.

[6] Barnett-Watson, *Iraq,* XIV (1952) Pi. XXXIU/2.

• The Karınir Blur helmets and also the Van and Çavuştepe helmets have these mythological figures on the front.

[7] B. Piotrovsky, *Urartu* (1969) Pi. 93-96.

[8] G. Azarpay, Urartian Art and Artifacts, (1968), Pl. 16.

GAZİANTEP MÜZESİNDEKİ BRONZ URARTU MİĞFERİ

Dr. O. AYTUĞ TAŞYÜREK

1973 Yılında Gaziantep Müzesince satın alınan bu Miğfer 64.3.1973 numara ile Müze envanterine kayıt edilmiştir. Eser Bugüne kadar neşriyatı yapılmış olan diğer Urartu Miğferlerinden pek farklı değildir (fig. 1) (Res. 1)1.

Kral Miğferleri olarak bilinen Urartu Miğfer örneklerinin dört tanesi Karmir Blur da bulunmuştur [2]. Bu kral Miğfer- lerinin dışında halen British Museum'da bulunan Van menşeili bir başka Miğfer ile [3]. Prof. Dr. Afif Erzen tarafından Ça- vuştepe'de bulunmuş olan Miğferde dahil olmak üzere bu tip Urartu Miğferlerinden bilinenler altı adetten fazla değildir [4].

Gaziantep Miğferi günümüze oldukça yıpranmış bir durumda intikal etmiş olup herhangi bir yazıt ihtiva etmemektedir. Miğferin cephesine tekabül eden orta kısımda kartuş içinde bir hayat ağacı motifi ve bu motifin sağ ve solunda yüzleri hayat ağacına dönük birer kadın figürü yer almaktadır [5]. Bu kompozisyonun sağ ve solunda başları aşağıya doğru, arslan başlı, yılan gövdeli mitolojik figürler var- dır [6]. Ayrıca bu figürlerin dışında miğferin cephesine göre simetrik özellikte, şeritler içinde, atlar ve harp arabalarıyla savaşa giden cenkçiler, yanlarda ve miğferin alınlık kısmında yer almaktadırlar. Savaşçı figürlerin başlarında miğferleri, ellerinde mızrakları vardır, savaş arabaları ikişer süslü at tarafından çekilmekte ve her ara- bada ikişer cenkçi bulunmaktadır. At sır- tındaki savaşçılarda üst üste ikişerli olarak gösterilmişlerdir. Ancak bütün figürler Miğferin cephesine doğru hareket halindedirler.

Dövme tekniği ile vücuda getirilen Figürler işleniş yönünden Karmir-Blur Kral Miğferlerindeki Figürlerle aynı stil özellikleri taşımaktadırlar [7]. Bunlardan özellikle Sarduri II Miğferi ile yakın benzerlikler gösteren Gaziantep Miğferininde M.Ö VIII. yy. ortalarına tarihlenmesi pek hatalı olmasa gerektir [8].

---

[1] Miğferin neşredilmesi için tarafımıza gerekli izni veren Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü Sayın Hikmet Gürçay ile Eserin Gaziantep Müzesine kazandınlmasını gerçekleştiren ve bize her konuda geniş ölçüde yardımcı olan Müze Müdür Muavini Hasan Candemir'e teşekkürü borç biliriz.

[2] S. Lloyd Early Highland Peoples of Anatolia, 1967, Fig. 122.

[3] Aynı eser, Fig. 123.

[4] Halen İstanbul Arkeoloji Müzeleri labaratuarında temizlenmekte olan Miğfer 1971 yılı kazı sezonunda Çavuştepe'de Prof. Dr. Afif Erzen tarafından bulunmuş ancak neşriyatı henüz yapılmamıştır.

[5] Bamett-Watson, lraq, XIV (1952), Pi. XXXIII/2

[6] Karmir-Blur, Van ve Çavuştepe miğferlerinde de bu tip mitolojik yaratıklar aynı biçimdedir.

[7] B. Piotrovsky, Urartu (Nagel), 1969, Pi, 93-96.
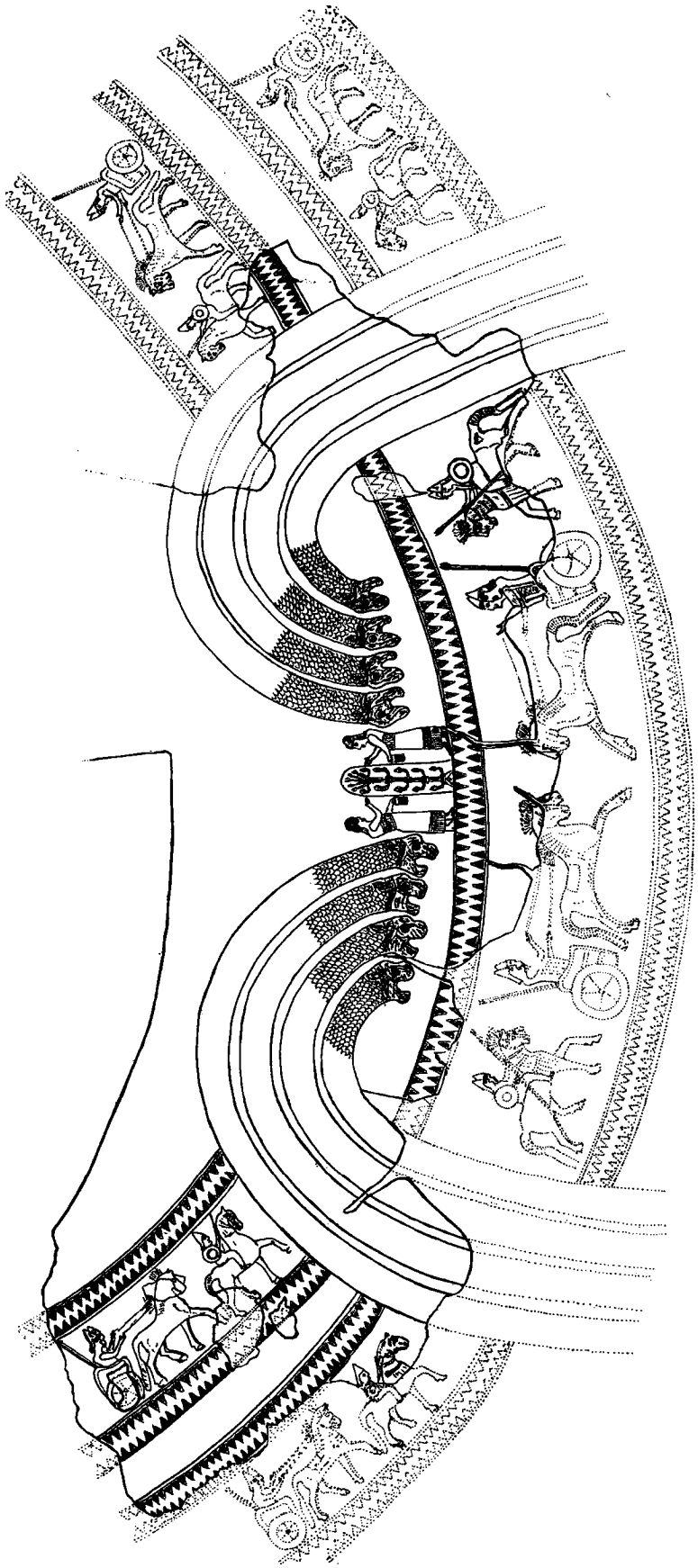
[8] G. Azarpay, Urartian Art and Artifacts, 1968, Pi. 16.